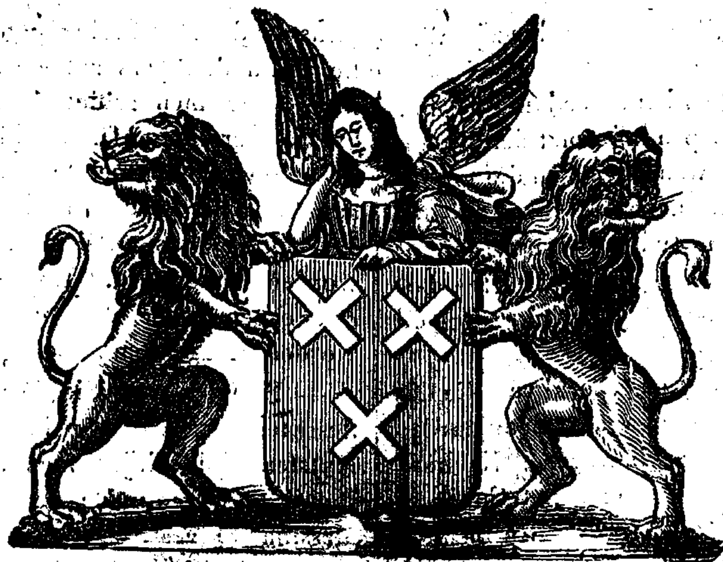
N°. 94. 1847.

BREDASCHE COURANT.

Donderdag 25 November.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 22sten November.

Wederom heeft iemand uit de zoogenaamde groote wereld getracht zich het leven te benemen. Gisteren namiddag heeft zich de ridder *de Navaro*, attaché bij het gezantschap van Portugal, door een pistoolschot een gedeelte van het gezigt verbrijzeld. Toen men op het schot toesnelde, trachtte hij zich met een' dolk verder af te maken. Men heeft hem echter naar een maison de santé kunnen vervoeren. Die poging tot zelfmoord wordt aan zinsverbijstering toegeschreven.

— Onze marine heeft eene groote ramp ondervonden. Het fregat *la Gloire* en de korvet *la Victorieuse*, hebben den 10den Augustus in den Archipel, die de westelijke kusten van Corea besproeit, schipbreuk geleden. Die twee schepen zijn op eene zandbank vervallen en geheel vergaan. De equipage is echter, met uitzondering van twee man, gelukkig gered.

— De Fransche gezant bij het eedgenootschap, de heer *Bois le Comte*, die tot dusverre te Bern verbleven was, heeft den 17den dezer, met al de tot zijn gezantschap behoorende personen die stad verlaten, ten gevolge van de weigering des generaals *Dufour* om een vrijgeleide af te geven voor eenen secretaris van gezegd gezantschap, dien den heer *Bois le Comte* naar Lucern wenschte te zenden, om aldaar voor de Fransche belangen te waken. Alvorens te vertrekken, heeft de gezant aan den generaal *Dufour*, wiens weigering een gevolg van instructien van het eedgenootschappelijk bewind schijnt geweest te zijn, dien generaal in een brief de reden van zijn vertrek geschreven.

— De gisteren alhier ontvangen berigten uit Zwitserland gewagen van ernstige gebeurtenissen, die te Freiburg sedert de overgave dier stad hebben plaats gehad. De verhalen die de dagbladen daaromtrent mededeelen, zijn zeer uiteenloopend. Volgens degenen, die voor het afzonderlijk verbond partij trekken, zouden de eedgenootschappelijke troepen, al spoedig na de stad binnengerukt te zijn, aan het plunderen geslagen zijn, de weerlooze ingezetenen mishandeld, de kerken beroofd, het gesticht der Jezuiten tot den grond toe gesloopt, en de grootste gruwelen gepleegd hebben, zonder dat daartoe van den kant der ingezetenen eenige aanleiding gegeven was. Van den anderen kant wordt gemeld, dat eenige honderden manschappen van den Freiburgschen landstorm, die na de overgave in de stad verbleven waren, met de ingezetenen zamengespannen en eene poging gedaan hadden om het tuighuis te vermeesteren, bij welke gelegenheid eenige schildwachten der eedgenootschappelijke troepen vermoord waren. — Dit had onder die troepen groote verbittering gewekt en eenige buitensporigheden ten gevolge gehad, waarop de bevelhebber der bezetting, de kolonel *Rilliet Constant*, met overleg der eedgenootschappelijke commissarissen, de stad in staat van beleg verklaard, de krijgswet afgekondigd en eenige honderden lieden die aldaar niet te huis behoorden uit de stad verdreven had.

Men verwachtte steeds dat de aanval op Lucern den 20sten dezer zou plaats hebben, en bleef zich vleijen dat die stad den aanval niet afwachten, maar hare poorten voor de eedgenootschappelijke troepen openen zou, daar volgens alle berigten onder de troepen van het afzonderlijk verbond, ten gevolge van hunne werkeloosheid en van de toenemende schaarschheid van levensmiddelen, een bedenkelijke geest begon te heerschen. Dat de groote raad van Lucern bijeengekomen is om over de in deze omstandigheden te nemen maatregelen te beraadslagen, schijnt zich te bevestigen.

— Het *Journal des Débats* zegt heden nog een groot getal brieven ontvangen te hebben, die de te Freiburg gepleegde buitensporigheden bevestigen. In een dier brieven werd onder anderen vermeld, dat het museum en het lyceum, beiden aan den staat behoorende, geplunderd en de kostbare voorwerpen door de plunderaars voor veilen prijs verkocht waren; dronken soldaten hadden in de kerken allerhande grove buitensporigheden gepleegd; met het priestergewaad aangedoscht had men er gedanst en *de Marseillaise* gezongen. Een priester, *Duc* of *Leduc* geheeten, was vermoord en in stukken gehouwen. Op de klagt van den kanselier *Von der Veid*, wiens huis men plunderde, had de kolonel *Riellet* zich vergenoegd hem te antwoorden: dat hij het wel verdiend had, enz.

Den 16den, twee dagen nadat de eedgenootschappelijke troepen te Freiburg zijn binnengetrokken, heeft gezegde kolonel *Riellet*, kommandant van de eerste divisie van het leger en van de troepen die het kanton Freiburg moeten bezet houden, een dagorder aan de troepen uitgevaardigd, waarin hij zich over de begane buitensporigheden beklaagt, ook daarover dat de gegeven bevelen niet geëerbiedigd zijn, en voorts de troepen tot orde en krijgstucht vermaand.

Nog wordt in die berigten gemeld, dat de oorlog in het kanton Freiburg nog niet ten einde was. De landstorm namelijk, die volgens de bepalingen der kapitulatie moest ontbonden worden, weigerde aan dien eisch te voldoen.

— De Koningin van Spanje heeft den 15 dezer, met de gebruikelijke plegtigheden, de zitting der Cortès geopend. De Koning-Gemaal zat, in een leunstoel, ter regterzijde des troons.

Na den aanvang der rede, wordt in de troonrede gezegd, dat de diplomatieke betrekkingen met de bevriende Mogendheden geene veranderingen hebben ondergaan, en dat de onderhandelingen met het Hof van Rome een gelukkig einde naderen, hetwelk vooral aan de tegenwoordigheid van een Apostoliek afgevaardigde in Spanje te danken is.

Omtrent de buitenlandsche bezittingen heet het dat haar voorspoed en rijkdom dagelijks aanwassen, en dat zij eene ongestoorde rust genieten. » Geniet men, in sommige gedeelten van het Schiereiland, thans diezelfde weldaad al niet, ik voed toch hoop (zegt de Koningin) dat zeer spoedig eene voorzigtige geestkracht van de zijde mijner Regering, de medewerking der Cortès, de inspanningen en de bestendige gehoorzaamheid van leger en zeemagt, overal het gezag der wet zullen bevestigen."

Vervolgens wordt beloofd, dat zeer spoedig de wets-ontwerpen aan de goedkeuring der Cortès onderworpen zullen worden, die onvermijdelijk geoordeeld zijn om de verzekerde toepassing der beginselen van wettigheid met de vrije en onbelemmerde werking der Regering te vereenigen, welke even noodig is voor de handhaving der orde, als voor de vreedzame ontwikkeling der wel begrepen vrijheid.

Het vervolg der troonrede luidt dus:

» Gelijktijdig zal men u het budget van ontvangsten en uitgaven voor 1848 overleggen, indien al niet met de geheele hervorming die mijne Regering overweegt, en die zij eenmaal aan de goedkeuring der Cortès onderwerpen moet, minstens toch met de verbeteringen en bezuinigingen, welke de toestand der administratie, de omstandigheden des Lands en de moeijelijkheden des tijds, toegelaten hebben en verder zullen toelaten. Ook zullen u, achtereenvolgende, andere gewigtige en dringende ontwerpen worden voorgelegd, inzonderheid dat hetwelk definitief en waardiglijk in de bezoldiging der eeredienst en der geestelijkheid voorzien moet; dat hetwelk over het regt der drukpers, aan de meest geheiligde beginselen en de constitutionnele leerstellingen onderworpen, beslissen moet; het ontwerp, betrekkelijk de regterlijke organisatie, met de mogelijke verbeteringen en hervormingen ten opzigte van de toepassing des regts, benevens andere wetten, evenzeer door de behoeften des Lands vereischt, en welke de Cortès met dien

ijver en die werkzaamheid onderzoeken zullen, van welke zij zulke eervolle proeven gegeven hebben.

» Mijnheeren de Senateurs en Gedeputeerden, zoodanig is het groote werk, aan hetwelk de Cortès geroepen zijn met den Troon te arbeiden. Gij kent mijne gevoelens en wenschen, en die mijner Regering, te dezen opzigte. Schenkt daaraan, ik reken er op, uwe vaste en wettige ondersteuning, en twijfelt er niet aan of de Voorzienigheid de gezamenlijke pogingen zegenen zal, ten behoeve van een Volk, dat zoo zwaar door het ongeluk beproefd en zoo waardig is gelukkig te zijn."

Bij het uitspreken dezer laatste woorden, en vooral van die der zinsnede waarin de wensch tot verzoening van alle Spanjaarden wordt uitgedrukt, was de Koningin zigtbaar bewogen. Na haar vertrek zijn de aanvankelijke werkzaamheden van het Congres, onder het voorzitterschap van den heer *Barona*, ondste in jaren, aangevangen. De verkiezing van den heer *Mon* tot het presidentschap scheen zoo goed als zeker.

— Langs een buitengewonen weg is te Parijs de tijding ontvangen, dat de Spaansche kamer van afgevaardigden den gewezen minister *Mon* tot haren voorzitter verkozen heeft, en dat ook de keuze der vice-presidenten en secretarissen van de kamer, op leden der gematigde partij gevallen is.

— Uit Konstantinopel wordt van den 8sten November gemeld, dat in den nacht van den 27sten October, door welke oorzaak wist men niet, schoon men vermoedde dat de kwaadwilligheid er niet vreemd aan was, de prachtige steenen kazerne van Selimie, waarin wel 10,000 man troepen konden gelegerd worden, en waarin zich een groot magazijn van kleedings- en uitrustingstukken bevond, een prooi der vlammen was geworden. De schade werd op wel zes millioenen fr. begroot.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 21sten November.

Volgens de laatste te St. Petersburg ontvangen berigten, had de *cholera* te Moskau zich sneller dan vroeger aldaar verbreid. Van den 25 October tot den 1 November was het aantal der daardoor aangetaste personen steeds klimmende, en beliep hun aantal 641 en dat der gestorvenen 238. In het geheel hadden er nu, sedert de verschijning dezer epidemie, 1197 ziekte- en 402 sterfgevallen plaats gehad. Tot hiertoe had die ziekte bijna uitsluitend lieden uit de lagere klassen getroffen. In het gouvernement Astrakan had de epidemie sedert den 13 October geheel opgehouden. Aldaar waren 7132 personen door de *cholera* aangetast en 3772 aan die ziekte overleden.

In de overige door de *cholera* bezochte plaatsen ontwikkelde zij verschillende graden van boosaardigheid en waren de sterfgevallen naar evenredigheid.

— De berigten uit Zurich en Bern, tot den 17, gewagen steeds van toebereidselen en van het aanrukken van troepen tegen Lucern. De Bondstroepen zijn echter nog niet zoo verre gevorderd, als voorloopig was gemeld. Aan de grenzen van Zug en Schwytz werd den 17 nog geschermutseld. Dien dag was het hoofdkwartier van den generaal *Dufour* nog in Argau, alwaar deze veldheer met groote vreugdebetooning was ontvangen.

Bijzondere brieven uit Zwitserland houden in, dat het kantonnale bewind van Freiburg, nog vóór de aankomst der Bondscommissarissen, zijn ontslag had ingediend. De generaal *Dufour* heeft, onmiddellijk na het bezetten van Freiburg, de gezeten burgers dier stad bijeengeroepen, om een' anderen raad van administratie te benoemen, en daaraan is voldaan. Het gebouw, 't welk door de Jezuiten tot opvoedigsgesticht werd gebezigd, is, nadat alle daaraan verbonden leermeesters en de daarin opgenomen kweekelingen bij bijzondere personen waren gehuisvest geworden, tot caserne ingerigt.

De inneming van Freiburg is in de liberale cantons door geene openbare vreugdebedrijven gevierd geworden, noch, als gewoonlijk bij dergelijke gebeurtenissen, door salvo's uit het geschut der menigte aangekondigd. Men prijst over het algemeen de overheden der liberale kantons, dat zij, als het ware uit een gevoel van welvoegelijkheid, zich van deze of dergelijke openbare vreugdebedrijven hebben onthouden.

Van eene andere zijde wordt echter berigt, en op eene zeer geloofwaardige wijs, dat de radikalen zich geenszins zoo gematigd na hunne behaalde overwinning hebben gedragen. Zij hebben te Freiburg een aantal huizen geplunderd en andere gruwelen gepleegd. — In den avond van den 15 heeft er te Freiburg eene oproerige beweging plaats gehad. Een troep burgers heeft getracht, zich van het arsenaal meester te maken. De rust is echter spoedig hersteld geworden.

— De uit Rome ontvangene berigten zijn belangrijk. Door den Paus is de verzekering gegeven, dat in den Kerkelijken Staat vrijheid van drukpers zal worden ingevoerd. De kardinaal *Ferretti*, had, naar men zeide, daarvan het behoud zijner betrekking van Staats-secretaris afhankelijk gemaakt. De censor *Betti*, die, uit hoofde van het toelaten van een voor de Katholijken in België aanstootelijk betoog in het dagblad de *Contemporaneo*, uit die betrekking was ontslagen, zou voor 's hands weder als zoodanig worden aangesteld. Er zou onmiddellijk eene commissie tot het ontwerpen eener wet op de drukpers, waaruit de censuur zou worden weggelaten, benoemd worden.

— Berigten van Sicilië melden, dat te Palermo de scholen der Jesuiten tegenwoordig bijna geheel zonder leerlingen zijn. In den laatsten tijd schijnt men aldaar voor die orde minder gunstig gestemd te wezen. De Jezuiten hebben wederom beproefd, zich in Messina te vestigen, maar de aartsbisschop, kardinaal *Francisco de Paulo Villadicani*, heeft op hun daartoe strekkend verzoek geantwoord, dat, dewijl zijn innigste wensch was, in zijn bisdom vrede te behouden, hij al het mogelijke zou doen, om die vestiging te verhinderen.

ENGELAND.

LONDEN, den 21sten November.

De zitting van het Britsche parlement is den 18den dezer door lords-commissarissen geopend, bij welke gelegenheid op last der Koningin verklaard is, dat H. M. later de redenen zou doen kennen weshalve het parlement bijeengeroepen was. Het lagerhuis heeft zich den eigen dag bezig gehouden met de keuze van een spreker of voorzitter, welke keuze op den heer *Shaw Lefebore* gevallen is, die dezelfde betrekking reeds meermalen vervuld heeft, en wiens benoeming de goedkeuring der Koningin heeft erlangd.

In het Lagerhuis hield men zich gisteren uitsluitend met de beëediging der leden bezig. Ongeveer 250 leden hebben de gebruikelijke eeden afgelegd.

— Het stoomschip *Princess Royal*, eergisteren avond van Hamburg gearriveerd, heeft voor nagenoeg tweemaalhonderd duizend ponden sterling in Russisch goud aangebragt, hetwelk gisteren morgen naar de Bank van Engeland is overgebragt.

— Het eiland Tobago was den 11 en 12 October door een vreeselijken orkaan geteisterd, waardoor 17 personen het leven verloren, 510 huizen verwoest en 224 zwaar beschadigd werden, en zes schepen verongelukten, terwijl ook de oogst groote schade leed. Sedert het jaar 1780 had geen zoo hevige orkaan daar gewoed. De stad Scarborough heeft vooral veel geleden.

— Volgens berigten uit Bombay van den 15den October, met de jongste overlandpost te Marseille aangebragt, bleef in Punjaub eene gewenschte rust heerschen, en begonnen de Sikhs zich meer en meer met de tegenwoordigheid der Engelschen te verzoenen. Veel had daartoe bijgedragen eene op aanraden dezer laatsten ingevoerde verandering in de wijze van heffen der belastingen, daarin bestaande dat in plaats van de vrij hooge regten, welke tot dusver in alle steden van de aldaar ingevoerd wordende koopwaren gevorderd werden, voortaan alleen aan de grenzen een veel lager regt zou worden geheven. Deze verandering, welke met eene aanmerkelijke verligting der lasten gepaard ging, had algemeen groote vreugde verwekt, en de stad Lahore was bij het bekend worden daarvan geillumineerd geworden.

In de overige gedeelten van Indie heerschte volmaakte rust, en de besmettelijke ziekten, welke gedurende den zomer gewoed hadden, waren geheel verdwenen.

De berigten uit China, met dezelfde gelegenheid ontvangen, melden, dat de onderkoning van Canton op de aanvrage van den gouverneur van Hong-Kong, sir *Jonh Davies*, aan de Engelsche schepen vergunning had gegeven, om in de vijf voor den buitenlandschen handel opengestelde havens, koopwaren voor rekening van Chinesche kooplieden te laden. Reeds sedert eenigen tijd hadden de Chinesche kooplieden, overtuigd van de meerdere geschiktheid der Europesche schepen, aanzienlijke hoeveelheden koopwaren aan dergelijke vaartuigen toevertrouwd, doch, meenende dat de Chinesche wetten hun zulks niet veroorloofden, was dit ter sluik geschied, tot groot nadeel voor de Chinesche tollen. Ten gevolge van de thans gegeven vergunning verwachtte men, dat het gebruik van vreemde schepen in China meer en meer zou toenemen.

— Ter Beurs sprak men gisteren weder van handelhuizen die in finantiële moeijelijkheden verkeerden.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 24sten November.

Laatstleden Zondag, in de voormiddag-godsdienstoefening der Nederduitsche Hervormde gemeente alhier, heeft de Wel-Eerw.

ZeerGel. Heer Dr. *Hasebroek*, aan de talrijk opgekomen schaar, aan wie het bekend was dat zij het besluit haars leeraars zou vernemen, tot algemeen genoegen, bekend gemaakt, dat ZWEerw. voor het beroep naar Vlissingen had bedankt, en zich vervolgens op nieuw aan de gemeente verbonden, in eene leerrede, naar aanleiding van Hebreën XIII vs. 1, *»dat de broederlijke liefde blijve,"* als zijnde deze het beste hulpmiddel tot wederzijdsch vertrouwen, stichting en opbouwing.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van ll. Zaturdag is beraadslaagd over het ontwerp van wet tot opheffing van de consent-biljetten voor de onbelaste granen.

Na eenige woordenwisseling, aan welke ook Z. Exc. de Minister van Finantien deel nam, is, bij hoofdelijke omvraag, het ontwerp met *algemeene* stemmen aangenomen. Er waren 52 leden tegenwoordig.

Aan de orde van den dag zijn de beraadslagingen over het ontwerp van wet tot regeling der uitgaven van den steenweg van Maastricht naar de Geldersche grenzen.

De heer *Luzac* stelt als motie van orde voor, om terug te komen op het gisteren genomen besluit, en 1°. om het gewijzigd wetsontwerp ten tweeden male aan de afdeelingen te verzenden, tot het houden van een nader onderzoek. en 2°. Om de beraadslaging daarover tot een nader onderzoek uit te stellen.

De spreker zich hierna wendende tot de in de vergadering tegenwoordig zijnde ministers, herinnert, dat de Kamer nu voor eenige weken hare werkzaamheden zal schorsen. Wij hopen, zegt hij, hier niet terug te keeren zonder te ontvangen die voorstellen der Regering, welke in de troonrede zijn toegezegd en die betrekking zullen hebben tot de herziening der Grondwet. Wij verwachten, dat die aan te bieden ontwerpen voldoen zullen aan de behoeften de natie, en dat daardoor de bezwaren zullen worden uit den weg geruimd, die sedert geruimen tijd tegen sommige bepalingen der Grondwet worden gemaakt. Hij hoopt, dat daaronder zal worden aangetroffen het oplossen van een der grootste bezwaren, dat in art. 110 der Grondwet gelegen is, en waardoor eene doelmatige wijze van beraadslagen bij de Kamer wordt gemaakt.

De heer *v. Heemstra* verklaart zich mede voor het uitstellen der beraadslaging over het aan de orde zijnde ontwerp, maar tegen de nadere verzending naar de afdeelingen, op grond dat, volgens art. 80 van het reglement van orde, de beslissing daaromtrent aan de commissie van rapporteurs toekomt.

De heer *v. Panhuys* spreekt in gelijken zijn.

De heeren *Verwey Mejan* en *Schooneveld* verklaren zich mede vóór het uitstellen der behandeling.

De heer *v. Dam* verlangt insgelijks het uitstellen der beraadslaging.

Z. Exc. de Minister van Binnenlandsche Zaken doet opmerken, dat het ontwerp hem niet voorkomt van dat gewigt te zijn, als sommige sprekers schijnen te veronderstellen. Het is eene Regerings-wet van reeds ingewilligde uitgaven. Ook heeft het nieuw ontwerp geene gewigtige veranderingen ondergaan. De voordragt heeft, op het verlangen der Commissie van rapporteurs, slechts eenige wijzigingen ondergaan. Intusschen bestaat er volstrekt geen bezwaar om de vaststelling van dat ontwerp eenige weken te verdagen, en in zoover kan Z. Exc. in het gedane voorstel daartoe berusten.

Derhalve wordt thans, zonder stemming, besloten den dag der beraadslaging over het opgemelde ontwerp voorloopig uit te stellen.

De openbare vergadering word daarna gesloten en veranderd in eene zitting met gesloten deuren. Dit laatste vindt plaats op voorstel van President. Het commité-generaal heeft slechts korten tijd geduurd.

Met deze zitting zijn de werkzaamheden der Kamer voorloopig geëindigd.

— Maandag heeft zich de commissie uit de Tweede Kamer der Staten-Generaal, belast met de aanbieding der lijst van drie kandidaten tot vervulling der opengevallen betrekking van raadsheer in den Hoogen raad, zich bij Z. M. van hare taak gekweten.

— Z. M. de Koning is Zondag namiddag uit Tilburg te 'sGravenhage teruggekeerd.

— Z. K. H. de Prins *van Oranje*, die wekelijks en gewoonlijk des Vrijdags de Akademie te Delft bezoekt, heeft zich reeds heden Maandag ochtend ten negen ure derwaarts begeven, wegens de verwachtte komst van Hoogstdeszelfs Gemalin op aanstaanden Vrijdag; zullende kort daarna, naar men verneemt, de installatie plaats hebben van den ondergouverneur des Erfprins, den heer *Aikema*; blijvende de hoofdleiding van den Prins den baron *Forstner van Dambenoy* opgedragen.

— Ten gevolge der door den heer Minister van Oorlog bekend gemaakte bepalingen, zullen voorloopig tot nader order, de *plaatsvervangers* bij de Nationale Militie, in den regel niet meer tot het aangaan eener vrijwillige verbindtenis bij de staande Armée ingevolge art. 171 der wet van den 8 Januarij 1817, worden geadmitteerd, dan in de beperkte toepassing van dat wetsartikel en gevoegelijk slechts éénmaal in het jaar, op het tijdstip namelijk dat de zamenstelling van het in gestadigen dienst blijvende gedeelte bij de korpsen is plaats hebbende, hetwelk thans in de maand Augustus is, doch zijn daarentegen, voor de *lotelingen en nummerwisselaren* van de Nationale Militie, tot het aangaan van verbindtenissen voor de staande Armée, tijdelijk buiten effect gesteld de beperkende bepalingen, welke daartoe betrekkelijk in November 1835 zijn uitgevaardigd, zoodat deze, met inachtneming overigens van de verder op dit punt bestaande verordeningen, tot nader order, tot eene vrijwillige verbindtenis bij de korpsen hunner keuze zullen kunnen worden toegelaten, onverschillig bij welk korps zij zijn ingedeeld.

— Het heeft Z. M. behaagd den heer *Jan van den Velden*, vice-admiraal, lid van het hoog militair geregtshof, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, enz., en zijne nakomelingen te verheffen tot den Nederlandschen adelstand, met het prædicaat van Jonkheer.

— Uit 's Hage schrijft men:

»Reeds vroeger werden vermeld de snelle vorderingen, die thans gemaakt worden in het vestigen van het voetstuk van het daar te stellen standbeeld van *Willem den Eersten* op het Plein. Thans kan men met genoegen mededeelen, dat dit voetstuk geheel en al en met den besten uitslag gesteld is. Men verzekert, dat het standbeeld in het aanstaande voorjaar op het piedestal zal geplaatst worden, en men zegt, dat daarvoor een dag zal worden gekozen, die in der tijd met zoo veel blijdschap in Nederland werd begroet, den 8 Maart, den geboortedag van wijlen Prins *Willem V*.

»In verband met het bovenvermelde wegens het standbeeld van *Willem I*, zal het niet onbelangrijk voorkomen, hier te laten volgen eene beschrijving van het voetstuk, dat, wanneer het geheel zal zijn afgewerkt, gelijk men met grond verwachten mag, een der uitnemendste stukken van dien aard in Nederland zijn zal.

»De aanleg van de dekzerken, tot het pedestal beslaat eene oppervlakte van 36 vierkante ellen bij eene dikte van een half el. Zij zijn zamengesteld uit zes stukken die bevestigd liggen op een stuk massief metselwerk, ter dikte van 2¹/₄ el onder den beganen grond. Op deze dekzerken is tot piedestal geplaatst het onderste plint, dat eene lengte bij eene breedte heeft van bijna 3¹/₄ el en eene hoogte van 1¹/₄ el. Daarop is geplaatst het tweede stuk, hetwelk eene lengte en breedte van 2¹/₄ el heeft bij eene hoogte van 1 el.

»Op dat tweede stuk is gesteld de schaft of teerling, welke eene dikte van 2,20 bij eene breedte van 2,20 en eene hoogte van bijna 2,00 el heeft. Op die schaft is gesteld het dekstuk, dat met zijn sierlijk lijstwerk rondom dezelve oversteekt en eene dikte van 0,80 el heeft, waarop zal geplaatst worden het fraaije beeld van metaal, gegoten in de fabrijk van de heeren *P. van Vlissingen* en *Dudok van Heel*, te Amsterdam, dat uit één stuk vervaardigd is en dat eene lengte van bijna 4,74 el en eene zwaarte van 15000 Nederlandsche ponden heeft. Men verzekert, dat het standbeeld der Nederlandsche kunst tot eere verstrekken zal, en dat het ongetwijfeld de bewondering van ieder zal wegdragen. De hoogte van het piedestal, van den beganen grond tot de kruin van het beeld, bedraagt ruim 9¹/₂ el. Zoo als vroeger gemeld is, komt het front van het beeld naar het paleis van Z. K. H. den Prins *van Oranje*."

— Eergisteren is te Haarlem, in de raadkamer van het stadhuis, eene algemeene vergadering gehouden van afgevaardigden uit de onderscheidene onlangs hier te lande gevestigde commissiën, tot het verzamelen van gelden voor de oprigting van een metalen standbeeld van *Laurens Janszoon Coster*, te Haarlem. Deze vergadering, in welke de heer *J. J. F. Noordziek* het voorzitterschap bekleedde, werd bijgewoond door den heer Dr. *A. de Vries*, als lid der voorloopige hoofdcommissie, en voorts door afgevaardigden uit de steden Amsterdam, Rotterdam, 's Gravenhage, Utrecht, Leiden en Haarlem. Nadat door den heer *Noordziek* een uitgebreid verslag was gedaan van hetgeen door hem en de heeren *de Vries* en *Schinkel* in dezen tot dusver was verrigt, heeft die heer verklaard, dat het voorloopige hoofdbestuur, thans, nu zich allerwege commissiën hadden gevormd ter ondersteuning van het door hem voorgeslagen ontwerp, het geraden achtte, om het persoonlijk bestuur neder te leggen; zijnde het thans, ter bevordering der aangevangene zaak, wenschelijk, om eene hoofdcommissie te benoemen. Daarop zijn als leden van die hoofdcommissie verkozen de heeren: *J. J. F. Noordziek*, Dr. *A. de Vries* en *A. D. Schinkel*, allen leden van het ontslagen voorloopige hoofdbestuur, voorts de heeren: *D. D. Buchler*, lid van de Amsterdamsche

commissie, Jhr. *N. J. Steengracht van Duivenvoorde*, *C. Kruseman*, Mr. *L. Metman*, leden der 's Gravenhaagsche commissie, de hoogleeraar *J. Geel*, lid der Leidsche commissie, en Mr. *G. de Vries*, *Azn.*, lid der Haarlemsche commissie.

— Uit Grave wordt gemeld, dat dezer dagen aldaar een goudsmid in verzekerde bewaring gesteld is, ten gevolge van eene huiszoeking door de geregtelijke overheid, ter zake, dat hij keurmerken van gouden werken afkomstig, in andere, niet gekeurde stukken zou hebben ingezet.

— Uit Leiden wordt gemeld, dat Donderdag avond ten zeven ure, in de pottenfabrijk van den heer *Braskamp*, aan den weg naar Leiderdorp, even buiten die stad, een hevige brand is uitgebarsten. Hoewel spoedig, zoowel van Leiden als van Leiderdorp hulp kwam, moest men evenwel de fabrijk zelve, alsmede eene belendende schuur, aan de vlammen ten prooi laten. Het woonhuis van den heer *Braskamp* heeft men echter kunnen behouden; ten tien ure was men den brand meester.

— Per Overland-mail zijn er tijdingen van Batavia tot den 29 September ontvangen. Zij melden, dat Z. Exc. de gouverneur-generaal, zijne rondreize over het eiland Java voortzettende, na zich, wegens eene ligte ongesteldheid, ten gevolge van de vermoeijenissen der reis, langer dan het voornemen was en omstreeks de drie weken te Pekalougang opgehouden te hebben, den 29 Augustus de reis van daar naar Tagal voortgezet heeft, alwaar Z. Exc. dien eigen dag is aangekomen. Den 2 September is Z. Exc. naar Cheribon gereisd. Tijdens zijn verblijf aldaar heeft Z. Exc., onder anderen, een bezoek gebragt aan de gepensionneerde Sultans *Anam* en *Sepoe*. Voorts heeft Z. Exc. zich naar Madjalenka begeven, onder weg afwijkende, om den nieuw aangelegden dam in de Tykroe en de waterleiding naar Danar Radja te bezigtigen. Den 16 is Z. Exc. in goeden welstand te Batavia teruggekeerd.

Te Damak, in de residentie van Samarang, zijn den 28 Augustus, ten gevolge van eenen in de woning van eenen Javaan ontontstanen brand, behalve die woning, ook de regents-gebouwen en 1100 hamatten padie verbrand; de geheele schade werd op *f* 40,000 begroot. — Overigens vermelden de bladen nog meerdere branden doch van minder aanbelang.

G R A A N M A R K T.

AMSTERDAM, 22 November.

TARWE tot iets hooger prijzen, met goeden handel: 128 ℔ witbonte Pools. *f* 405; 129, 130 ℔ bonte dito *f* 400; 132 ℔ roode Odessa *f* 310; 130 ℔ N.-Noid. *f* 315.

ROGGE ruim prijshoudend: 123 ℔ N. Norder *f* 209; 124 ℔ N. Inl. *f* 212; 115, 117 ℔ Petersb. *f* 185, 195.

GERST tot vorige prijzen wel afgaande: 112 ℔ N. Deens. *f* 212; 113 ℔ N. Holst. *f* 216; 102 ℔ Vriesche Zomer *f* 160.

HAVER in één doen: 88 ℔ N. Dikke *f* 138.

BOEKWEIT als voren: 117 ℔ N. Vriesche *f* 237.

KOOLZAAD: op 9 Vat, in April 65$\frac{1}{2}$ P. vl.; Nov. 64 P. vl.

LIJNZAAD *f* 15 lager: 113, 114 ℔ Taganrok *f* 300.

RAAPOLIE op 6/w *f* 38; Vlieg. *f* 37 à $\frac{1}{4}$; in Mei eerstk. *f* 36 à $\frac{1}{2}$; Sept. en Dec. *f* 36.

LIJNOLIE: op 6/w. *f* 34$\frac{1}{4}$; Vlieg. *f* 33$\frac{1}{4}$.

HENNEPOLIE: op 6/w. *f* 35.

RAAPKOEKEN *f* 85 à 87. — LIJNKOEKEN *f* 11 à *f* 13$\frac{1}{2}$.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 23. NOVEMBER 1847.

Het Nederl. Mudde Tarwe (Nieuwe)	van *f* 10,00	tot *f* 11,00.
Het dito dito Rogge (Nieuwe)	» » 6,75	» » 7,40.
Het dito dito Rogge (Oude)	» » 0,00	» » 0,00.
Het dito dito Boekweit (Nieuwe) op wigt (70 Ned. Pond.)	» » 0,00	» » 0,00.
Het dito dito Boekweit (Nieuwe)	» » 5,80	» » 6,40.
Een grof Tarwe brood, van een pond Nederl.		» 0,17.
Een licht Tarwe-brood, van zeven oncen vijf lood Nederl.		» 0,17.
Een Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl.		» 0,26$\frac{1}{2}$.
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.		» 0,31.
Een Nederl. pond Tarwe meel		» 0,34.
Een dito pond grof Tarwe-meel		» 0,17.
Een dito pond Boter		» 0,88.
Nieuwe Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	*f* 2,80	tot *f* 3,10.
Het 1000 Eiken Telhout		» 2,80.
Het 1000 Doof Hout		» 2,30.
De Bar Spaanders		» 2,95.
De [illegible] Stroiken		» 2,85.
De 100 Mutsaard		» 3,10.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (23 *November*) was de fondsnotering: Ned. 2$\frac{1}{2}$ pCt. 54$\frac{3}{16}$; 3 pCt. 65$\frac{3}{4}$; dito op resc. 65$\frac{5}{8}$; 4 pCt. 84$\frac{1}{8}$; Handelm. 163$\frac{7}{8}$; Aand. Rijnspoorweg 93; Belgie 4$\frac{1}{2}$ pCt. 88; Spanje Ardoin 15; dito van 510 p. st. 13$\frac{7}{8}$; dito Onbep. St. 13$\frac{3}{4}$; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. 24$\frac{3}{16}$; Coupons Ardoin 11$\frac{1}{8}$; Portugezen 4 pCt. te Londen 23$\frac{3}{8}$; Rusland 5 pCt. 104$\frac{1}{8}$; Id. 1828—29 103$\frac{1}{2}$; Certif. 1831—33 95$\frac{1}{4}$; 4 pCt. bij *Hope* 86$\frac{1}{2}$; Id. bij *Stiegl.* 86; Oostenr. Metall. 5 pCt. 100; Id. 2$\frac{1}{2}$ pCt. 50$\frac{3}{4}$; Weenerbank 5 pCt. 99$\frac{3}{4}$; Peru 6 pCt. 16; Grenada 1 pCt. 19$\frac{1}{2}$.

Advertentiën.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.